

Matka



POLA BRAUN

Matka

*Mère*¹, *Mother*², *Mutter*³ po polsku znaczy: „Mama”.
We wszystkich językach świata litera „M” jest ta sama.
I wszędzie na całym świecie jest serce matki to samo,
Zawsze się zjawi, przyleci na okrzyk dziecka: „Mamo!”

Matka, Pacyfizm, Wojna,
Cierpienie

*Madame*⁴ Janette już piąty rok sypia niespokojnie
I ma przed snem nerwowy szok, bo syn jej padł na wojnie.
*Mistress*⁵ Cripps przechodzi Hyde Park⁶ powoli i dostojnie,
Modlitwa spływa z sinych warg, bo syn jej padł na wojnie.

*Frau*⁷ Schmidt na cele pieniężne obdarza innych hojnie
I obcym dzieciom pomóc chce, bo syn jej padł na wojnie.
A pani... Nie! Nie powiem kto, zatraski szyje, pruje,
Nożyczki coraz szybciej tną i myśl gdzieś w dal wędruje.

Do tego dnia, gdy straszny los podstępnie i zdradziecko
Wymierzył jej okrutny cios, bo zabrał matce dziecko.
Kto przeżył raz okropny dzień, gdy dzieci zabierano,
Temu na zawsze w uszach brzmi ostatni okrzyk: „Mamo!”

Kto nie był świadkiem strasznych dni, choć wzruszy się ogromnie,
Pomyśli: „zły, koszmarny sen”, odejdzie i zapomni.
Lecz nie zapomni dzieci swych Janette, *mistress* Cripps, *Frau* Schmidt.
Zostanie zawsze w sercach ich bolesny, krwawy zgrzyt.

A jedną panią spotkał cios, cios większy niż Janette, Cripps, Schmidt,
Bo jej chłopczyka zabrał los za słowo w metryce, że... Żyd⁸.
Każdą z tych czterech kobiet spotkała tragedia wielka.
Tak samo cierpi Żydówka jak Niemka, Francuzka, Angielka.

Żyd

Gdyby te cztery panie nagle się razem spotkały,
Może by już narody więcej się nie zabijały.
I gdyby w Lidze Narodów⁹ zasiadły matki dzieci,
Może by się skończyła okrutna rzeź na tym świecie.

Polityka

¹*mère* (fr.) — matka. [przypis edytorski]

²*mother* (ang.) — matka. [przypis edytorski]

³*Mutter* (niem.) — matka. [przypis edytorski]

⁴*madame* (fr.) — pani. [przypis edytorski]

⁵*Mistress* (ang.) — pani. [przypis edytorski]

⁶*Hyde Park* — jeden z parków w Londynie. [przypis edytorski]

⁷*Frau* (niem.) — pani. [przypis edytorski]

⁸*jej chłopczyka zabrał los...* — według informacji podanych przez Halinę Birenbaum ta piosenka została napisana przez Polę Braun podczas jej pobytu na Majdanku, „kiedy więźniarki wróciły z pracy i zobaczyły, że zabrano dzieci z baraku, w którym je trzymano i zawleczono je do komory gazowej”. [przypis edytorski]

⁹*Liga Narodów* — pierwsza ogólnowaświatowa organizacja międzyrządowa, zrzeszająca przedstawicieli kilkudziesięciu państw z sześciu kontynentów. Jej misją było utrzymanie pokoju na świecie poprzez spotkania i negocjacje. Została założona 10 stycznia 1920 r. w ramach konferencji pokojowej w Paryżu, kończącej I wojnę światową. Formalnie zakończyła działalność 20 kwietnia 1946 r. w związku z powstaniem Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), ale faktycznie przestała działać już w trakcie II wojny światowej. [przypis edytorski]

Bo *Mère, Mother, Mutter* po polsku znaczy: „Mama”.
We wszystkich językach świata litera „M” jest ta sama.

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/braun-matka>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni zza drutów. Wiersze, pieśni i piosenki powstałe w obozie koncentracyjnym na Majdanku, zebrała i oprac. Zofia Murawska-Gryń, Towarzystwo Opieki nad Majdankiem, Lublin 1985.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Fundację Wolne Lektury.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Maria Świątlik, Paulina Choromańska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).